

Til lovforslag nr. L 101. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 21. april 2005

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v.

(Offentliggørelse af gennemførelses- og beskæftigelsesprocenter m.v.)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Undervisningsministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 23. februar 2005 og var til 1. behandling den 2. marts 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Tidligere behandling

Lovforslaget er i hovedtræk en genfremsættelse af lovforslag nr. L 20 i folketingsåret 2004-05, 1. samling. Udvalget har fået omdelt det materiale, der forelå i forbindelse med behandlingen af L 20, herunder de høringssvar samt høringsnotat, som den daværende undervisningsminister sendte til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 8 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod det stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget finder, at alt skal måles og vejes. Alt skal testes og prøves. Alt skal sammenlignes. Det er sådan set regeringens politik, når det gælder uddannelsesområdet.

For regeringen er det ligegyldigt, at pædagogik er svært at måle, veje og stille op i tabeller. De ting, der kan stilles op i tabeller, beskriver kun en del af virkeligheden.

Når alt skal stilles op i tabeller, fokuserer skolerne selvfølgelig på at få de bedste tal i tabellerne, uanset om det betyder, at skolerne kun koncentrerer sig om en lille del af virkeligheden.

Dette lovforslag handler om mere sammenligning, mere rangordning af skoler og uddannelsesinstitutioner, fuldførelsesfrekvenser, frafald, overgange til andre uddannelser osv. Altså en forstærket tendens til, at skoler skal rangordnes efter tal i tabeller.

Derved kommer skolerne – naturligt nok – til at fokusere på at forbedre deres tal i tabellerne. Det betyder, at skolerne vil fokusere på en snæver indlæring – udenadslære, der giver pote ved de prøver og test, som karaktererne ofte gives på baggrund af. Den reelle faglige indlæring af viden, af redskaber til at søge viden og af evne til

at forstå og behandle problemer vil blive sat i skyggen.

Hvis der skulle være uddannelsesinstitutioner, der ikke fungerer ordentligt, må det være Undervisningsministeriets opgave at retlede og eventuelt gribe ind. Det kan ikke være et spørgsmål om, at den enkelte bruger skal gennemtrawle og gennemskue hjemmesider, tabeller, værdigrundlag m.v.

Enhedslisten finder, at lovforslaget udbygger en dårlig og skadelig tendens. Lovforslaget vil gøre uddannelsessystemet ringere, og Enhedslisten kan derfor ikke støtte det.

Et *andet mindretal* i udvalget (RV) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Det Radikale Venstre er en varm fortaler for udveksling af erfaringer mellem skoler og en reflekteret praksis, således at hver enkelt skole er i en fortsat læreproces med hensyn til at komme stadig tættere på at opfylde folkeskolelovens formålsparagraf for alle børn i skolen. Det forudsætter, at skolerne tager ansvar for at sætte kvalitative mål og for at følge disse op over for elever og forældre og med inddragelse af disse.

Det fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget, at OECD har kritiseret, at skolerne i helt utilstrækkeligt omfang vurderer deres egen indsats og heller ikke formidler hensigtsmæssige arbejdsmetoder mellem skolerne. Det forekommer fortænkt, at dette fremmes ved offentliggørelse af den type af statistikker, som lovforslaget indebærer. Lovforslaget synes at bygge på en forestilling om, at der er statistiske genveje til en bedre skole.

Ministerens ændringsforslag er en stor forbedring af lovforslaget og læses som en erkendelse af, at det kan medføre en permanent kategorisering af elever og skoler og institutionaliserer en selvopfyldende profeti. Det siges i bemærkningerne til det nu slettede forslag, at »dette skal være et redskab til at bedømme en skoles præstationer, når der tages hensyn til elevmaterialet«. I svaret på spørgsmål 2 anfører ministeren, at »elevmaterialet« er de elever, der går til folkeskolens afgangsprøve i et givet fag i det år, beregningen vedrører. Denne noget instrumentelle tilgang synes hæmmende for at tænke samarbejdende og inddragende i forhold til elever og forældre. Ministeren har dog ikke opgivet tanken,

men vil blot fremsætte forslaget senere i en anden sammenhæng.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte lovforslaget, men støtter ændringsforslaget, da det dog er en forbedring i forhold til lovforslagets udgangspunkt.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (V, DF, KF og RV):

Til § 1

1) Nr. 4 udgår.

[Bestemmelsen om supplerung af karakteroplysninger med oplysninger, der angiver skolens indsats, udgår]

Bemærkninger

Til nr. 1

Efter det fremsatte lovforslag kan undervisningsministeren med hensyn til grundskolen, herunder 10. klasse, bestemme, at de offentliggjorte karakterer efter lovens § 2, nr. 3, jf. stk. 1, skal ledsages af oplysninger fra Undervisningsministeriet, der angiver en måling af skolens indsats.

Ved ændringsforslaget foreslås det, at denne bestemmelse udgår af lovforslaget.

Regeringen vil på grundlag af regeringsgrundlaget »Nye mål« fremlægge en række forslag, der skal tjene som dokumentation af folkeskolens resultater, med henblik på, at skoler, lærere og forældrebestyrelser m.fl. får bedre mulighed for at vurdere fremskridtene i den enkelte klasse og styrke indsigten i, hvilke faktorer der fremmer gode faglige præstationer.

Regeringen finder det fortsat vigtigt, at der bliver skabt et redskab, der kan give et mere retvisende billede af en skoles indsats end det, der op-

Bet. o. lovf. vedr. gennemsigthed og åbenhed i uddannelserne m.v.

nås ved at lade karakteroplysningerne stå alene. Et sådant redskab skal placeres i sammenhæng med regeringens øvrige indsats for at styrke evaluering, kvalitetsudvikling og resultatorientering i folkeskolen. Regeringen finder det derfor mest hensigtsmæssigt, at forslaget om at offentliggøre oplysninger, der angiver en måling af skolernes indsats, herunder indsatsen med hensyn til, hvordan folkeskolen bidrager til at nedbryde den negative sociale arv og til øget integration, indrages i denne større sammenhæng.

Til delvis opfyldelse af intentionerne med det hidtidige forslag vil Undervisningsministeriet

ledsage ministeriets offentliggørelse af karakterer med en bemærkning om, at de offentliggjorte karakterer ikke kan stå alene, når man vil vurdere en skoles indsats, idet der er en række forhold med hensyn til elevernes baggrund, som skolen ikke har indflydelse på. Skolerne vil kunne henvises til denne bemærkning i forbindelse med deres opfyldelse af oplysningspligten i henhold til loven om gennemsigthed og åbenhed i uddannelserne m.v. Skolerne kan også vælge selv at give generelle oplysninger om baggrunden for skolens præstationer med hjemmel i § 2, stk. 1, nr. 5, i den gældende lov.

Troels Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Britta Schall Holberg (V)

Tina Nedergaard (V) Ellen Trane Nørby (V) Louise Frevert (DF) Søren Krarup (DF)

Carina Christensen (KF) fmd. Allan Niebuhr (KF) Bjarne Laustsen (S) Carsten Hansen (S)

Christine Antorini (S) Kirsten Brosbøl (S) Margrethe Vestager (RV) nfm. Bente Dahl (RV)

Pernille Vigsø Bagge (SF) Majbrit Berlau (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 101

Bilagsnr.	Titel
1	Meddelelse om tidligere omdelt materiale fra folketingsåret 2004-05, 1. samling
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
5	1. udkast til betænkning
6	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 101

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvilke oplysninger der som supplement til de offentliggjorte karakterer skal angive en måling af skolernes indsats, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om definitionen af »elevmateriale«, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren har eksempler på »elevmaterialer«, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvordan skolerne får defineret »udgangspunktet« for en måling, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om eksempler på tabeller eller andet statistisk materiale over skolers »udgangspunkt«, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om hver årgang har sit eget »udgangspunkt«, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, efter hvilken formel en skoles værditilvækst skal fastlægges, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvordan målingerne foregår i Sverige og Storbritannien, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå